Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

2 декабрь, шанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 233 (1235)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

Илгари хабар қилинганидек, Олий Мажлис Кенгаши парламентнинг навбатдаги тўртинчи сессиясини шу йил 21 декабрь куни чақириш тўғрисида қарор қабул қилган эди. Сессияга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш мақсадида Олий Мажлис депутатларидан ишчи гуруҳи тузилди.

Ишчи гуруҳи 1 декабрь куни ўзининг биринчи мажлисини ўтказди. Мажлисни Олий Мажлис Раисининг ўринбосари, ишчи гуруҳининг раҳбари Б. Шодиева бошқарди.

Б. Шодиева сессияни уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида Олий Мажлис қўмиталари ва комиссияларида олиб борилаётган ишлар, сессия кун тартибига киритилган масалалар юзасидан тушган таклиф ва мулоҳазаларнинг мутахассислар томонидан синчиклаб ўрганиб чиқилаётганлиги ҳамда сессияни ўтказиш билан боғлиқ бўлган ташкилий тадбирлар қандай бажарилаётганлиги хусусида батафсил ахборот берди.

Мажлисда тайёргарлик ишларини такомиллаштириш юзасидан таклифлар киритилди ҳамда сессия материалларини тайёрлаш, парламент сессиясини ташкилий жиҳатдан таъминлаш, депутатларга техникавий ва бошқа хил хизматлар кўрсатиш бўйича учта кичик гуруҳ тузилди. Бу гуруҳларга Олий Мажлис депутатлари Х. Тошев, Ў. Ҳошимов ва И. Кочмарик раҳбар этиб тайинланди.

Депутатлар кун тартибидаги масалалар юзасидан ўзаро фикр алмашдилар. Таъкидлаб ўтилдики, муҳокамага киритилаётган қонун лойиҳалари, хусусан, Марказий банк тўғрисидаги, банклар ва банк фаолияти тўғрисидаги, кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш тўғрисидаги, Меҳнат кодекси, Фуқаролик кодекси ва бошқа қонунларнинг қабул қилиниши мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг ҳуқуқий базасини анчагина кенгайтириш имконини беради.

Парламент мажлисларини тайёрлаш билан боғлиқ бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКА ИЖТИМОИЙ ТАЪМИНОТ ИДОРАЛАРИ ВА НОГИРОНЛАР ЖАМИЯТЛАРИНИНГ АЛОҲИДА ЎРНАК КЎРСАТГАН ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ҳалол меҳнати, хизмат бурчини адо этиш вақтида кўрсатган мардлиги ва жасорати, ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш ишига қўшган салмоқли ҳиссаси ҳамда Халқаро ногиронлар куни муносабати билан қуйидагилар мукофотлансин:

«ЖАСОРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН

КОРОТЧЕНКО Владимир Петрович — «Матонат» ногиронларни спорт-соғломлаштириш клуби бўлими мудири

«ШУҲРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН

САУШКИН Александр Николаевич — 1-Тошкент шаҳар ногирон болалар интернат уйининг жисмоний тарбия инструктори

ҚАНААТОВ Абдуҳаким Ҳидоятович — «Ортопедия» илмий-тиббий-техникавий бирлашмасининг ҳайдовчиси

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН

ЖАМОЛОВ Жумабой — «Қорақалпоғистон чернобилчилари» ассоциацияси раиси

ИСЛОМОВА Маҳмуда Раҳимовна — 1-Тошкент шаҳар ногирон болалар интернат уйи тарбиячиси

МУҲАМЕДОВ Тоҳир Маҳмудович — карлар жамиятига қарашли Сиргали ўқув-ишлаб чиқариш корхонаси ишчиси

ШОРАҲМЕДОВ Шожалил Қодирович — Ижтимоий таъминот вазирлиги ижтимоий ёрдамни ташкиллаштириш бош бошқармаси бошлиғи.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил, 1 декабрь.

МУМТОЗ МУСАВВИР ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАНДИ

1 декабрь куни Ҳамза номидаги санъатшунослик илмий-тадқиқот институтида Камолиддин Беҳзод таваллудининг 540 йиллигига бағишлаб илмий-назарий конференция ўтказилди.

Унда санъатшунослар, тарихчилар, рассомлар, наққошлар, жамоатчилик вакиллари ва қўшни давлатлардан келган меҳмонлар иштирок этди. «Беҳзод ижодининг Ўрта Шарқ миниатюра санъатида тутган ўрни», «Навоий ва Беҳзод», «Беҳзод ижоди ва замонавий тасвирий санъатда анъанавий мусаввирлик тажрибаси» каби мавзуларда маърузалар тингланди.

Шу куни Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг марказий кўргазмалар залида буюк мусаввир юбилейига бағишланган кўргазма очилди. Унда мамлакатимиз мўйқалам усталари Шарқнинг буюк мусаввири даврига бағишланган қарийб уч юзта рангтасвир, графика, миниатюра жанрларига ва амалий санъатга оид асарлар намойиш қилинмоқда. Улар орасида Чингиз Аҳмаров, Содиқ Раҳмонов, Темур Саъдуллаев, Саъдулла Абдуллаев каби мўйқалам усталари, шунингдек, ёш рассомларнинг асарлари бор.

Кўргазма очилиши маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари С. Саидқосимов қатнашди.

(ЎзА).

3 декабрь — Халқаро ногиронларни ҳимоя қилиш куни

МУРУВВАТ — ҚАЛБ ЖАВОҲИРИ

Маълумки, 3 декабрь бутун дунё миқёсида ногиронларни ҳимоя қилиш куни деб эътироф этилган. Шу муносабат билан кеча пойтахтимиздаги «Туркистон» саройида Халқаро ногиронлар кунига бағишланган анжуман бўлиб ўтди.

Маросимга республика ногиронлар, карлар ва кўзи ожизлар жамиятлари аъзолари ва бир қанча корхона ва жамоат ташкилотлари ходимлари ташриф буюришди. Анжуманни республика ижтимоий таъминот вазири Баҳодир Умурзоқов қисқача кириш сўзи билан очди.

— Халқимизни ижтимоий ҳимоя қилиш Президентимиз ва ҳукуматимиз олиб бораётган изчил сиёсатнинг ажралмас қисмидир — деди у. — Ногиронларга, нафақахўрларга ва кам таъминланган оилаларга кўрсатиб келинаётган доимий ғамхўрлик халқимиз руҳини кўтармоқда, Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги обрўсига обрў қўшмоқда...

Вазир Ижтимоий таъминот вазирлиги номидан 10 та ногиронлар аравачасини Тошкент шаҳри ва вилоятида истиқомат қилаётган ногиронларга тақдим этди. Шунингдек, анжуманда «Экосан» халқаро жамғармаси, «Наврўз» хайрия жамғармаси, республика «Дори-дармон» ҳиссадорлик уюшмаси каби кўплаб жамоат ташкилотлари мамлакатимиздаги ногиронлар, карлар, кўзи ожизлар, чернобилчилар жамиятларига ўзларининг хайрия совғаларини улашишди. Маросим сўнгида таниқли санъаткорлар хайрия концерти намойиш этишди.

Т. ДОЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЙЎҚ, ЁЛҒИЗ ҚОЛИШМАЙДИ УЛАР

МАЪЛУМКИ, бизнинг мамлакатимиз бу йил халқаро ногиронлар кунини учинчи марта нишонламоқда. Шу муносабат билан мухбиримиз Илмий-ишлаб чиқариш тиббий маркази директори Ш. ЭРГАШЕВдан ногиронларнинг ҳуқуқлари ва турли имтиёзларини янада ошириш борасида қилинган ишлар хусусида сўзлаб беришни илтимос қилди.

ТАБИИЙКИ, ҳар биримиз ногирон кишига беҳос кўзимиз тушганда кайфиятимизда маюслик, қалбимизда эса ачиниш билан бирга ҳайрихоҳлик туйғулари зоҳир бўлади. Зеро «ногиронлик» деган мураккаб тушунча замирида хасталик, ўзи истамаса-да, аммо меҳнатга лаёқатсизлик, асосан қариндош-уруғлари ва яқинлари доирасида умргузаронлик қилиш каби имконсизлик ётади.

Шу боис Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва бошқа халқаро ташкилотлар ногиронлар ҳуқуқлари масаласига узоқ вақтдан бери жиддий эътибор бериб келади. Ўзбекистон Республикаси ҳам мустақил давлат сифатида ана шу ташкилотларнинг аъзосидир. Ногиронлар бошдан кечираётган чеклашлар билан уларни ўраб турган атроф муҳит таркиби ва хусусияти ҳамда аҳолининг ногиронларга муносабати ўртасидаги яқин боғлиқликни ҳисобга олувчи концепция Халқаро ногиронлар куни ва БМТ ногиронлар ўн йиллиги (1983–1992 йиллар)нинг энг муҳим якуни бўлди.

Республикамизда ногиронларни ижтимоий тиклаш давлат дастури тасдиқланган бўлиб, уни амалга оширишда элликдан зиёд вазирлик, идора, корхона ва жамоат ташкилотлари иштирок этади.

БМТ аъзоси бўлган Ўзбекистон ногиронларнинг ўз ҳуқуқлари, шу жумладан, иш билан бандлик ҳуқуқларини амалга оширишларини назарда тутувчи принципни тан олади. Республика қонунлари ишлаб чиқариш ва даромад келтирадиган фаолият билан шуғулланиш учун ногиронларга тенг имкониятлар яратиб беради. Бундан ташқари давлат ногиронларнинг эркин меҳнат бозорига қўшилишларини фаол қўллаб-қувватлашини маълум қилди. Бундай қўллаб-қувватлаш турли -туман тадбирлар ёрдамида, жумладан, касбга тайёрлаш, рағбатлантирувчи квоталар, солиқ имтиёзларини белгилаш орқали амалга оширилади. Эркин бозор шароитида ишга киролмаётган ногиронларни иш билан таъминлашнинг омили сифатида ихтисослаштирилган корхоналар мавжуд бўлиб, улар ногиронларнинг ишга жойлашишлари ва тегишли маблағ билан таъминланишларини кафолатлайди.

Бироқ бу самарали тадбирларни узлуксиз ва муваффақиятли амалга ошириб бориш республикадаги ҳақиқий аҳволга оид катта ҳажм ва кўламдаги статистик ахборотларни тўплаш, қайта ишлаш ва таҳлил этиш зарурияти билан узвий боғлангандир. Бу масалада маълумотларни компьютерда қайта ишлаш ва таҳлил этишнинг замонавий ахборот технологиялари ёрдамга келади.

Илмий-ишлаб чиқариш тиббий марказ мутахассислари ногиронларда бозор иқтисодиётига ўтиш шароитига кўникма ҳосил қилишга қаратилган ижтимоий тадбирлар мажмуининг айнан шу бўғинини чуқур ўргандилар. Маълумки, марказимиз давлат Фан-техника қўмитаси ва республика Ижтимоий таъминот вазирлигининг буюртмасига биноан ногиронларни ишга жойлаштиришнинг компьютерлаштирилган тизимини барпо этиш бўйича инновацион ишланмасини амалга оширади.

Социолог, медик ва математиклардан иборат мутахассисларнинг иш бошлаганларига эндигина ярим йилдан ошди. Уларнинг саъй-ҳаракатлари билан шу қисқа муддатда Тошкент шаҳрида ногиронларнинг меҳнат салоҳиятлари ва мақомларини ўрганишга қаратилган тадқиқотлар ўтказишга улгурилди. Бу ишга Врачлик-меҳнат эксперт комиссияси (ВМЭК) врачлари ва дастурчилар жалб этилди. Гарчи айрим якунлар чиқаришга ҳали эрта бўлса-да, ҳозирданоқ қатъий ишонч билан айтиш мумкинки, ногиронларни ишга жойлаштиришда дуч келинаётган қийинчиликлар, асосан, корхоналарни, меҳнат биржаларини ва ВМЭК врачларини ахборотлар билан таъминлашнинг қониқарсиз эканлиги оқибатидир.

Ўтказилган социологик сўров аксарият ногиронлар бозор иқтисодиётининг қарор топишига сезиларли улуш қўшишлари мумкинлигини кўрсатди. Бироқ шу билан бир вақтда инсон ўз куч ва қобилиятини ишга солишга уринадиган ҳар бир муайян ҳолатда ўзига хос якка тартибда ёндашув талаб этилади. Ҳатто энг такомиллашган маъмурий тизим ҳам замонавий компьютер технологиясини жалб этмай туриб ногиронга тез ва самарали ёрдам беролмайди.

Энди бу ишга асос солинди.

Суҳбатни «Халқ сўзи» мухбири
А. ЙЎЛДОШЕВ ёзиб олди.

Конституция куни олдидан

ХАЛҚЛАР БИРЛИГИНИНГ КАФОЛАТИ

Кеча республика байналмилал маданият марказида «Ўзбекистон халқи бирлигининг Конституцион асослари» мавзусида мамлакатимиздаги барча сиёсий партиялар, халқ ҳаракати ва жамоат ташкилотлари иштирокида «Давра столи» бўлиб ўтди.

Унда Халқ демократик партияси, «Адолат» социал-демократик партияси, «Ватан тараққиёти» партияси, «Халқ бирлиги» ҳаракати, Ўзбекистон байналмилал маданият маркази ҳамда жамоат ташкилотлар вакиллари сўзга чиқиб, Конституциянинг мамлакатимизда қонун устиворлигини таъминлаш фаолиятидаги ўрни, сиёсий партиялар ва ҳаракатлар, мамлакат жамоатчилигининг ўзаро ҳамкорликдаги фаолияти, Ўзбекистон халқлари маданияти, тили, маросимларини тиклашнинг конституцион кафолатлари, халқлар бирлигини янада мустаҳкамлаш йўллари ва аҳамияти тўғрисида гапирдилар.

Ўзбекистон Конституциясида «Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида истиқомат қилувчи барча миллат ва элатларнинг тиллари, урф-одатлари ва анъаналари ҳурмат қилинишини таъминланади, уларнинг ривожланиши учун шароит яратилади» дейилади. Мамлакатимизда, дарҳақиқат, барча халқларни ўзлигини намоён қилиш, тили, урф-одат, анъаналарини ривожлантириш учун барча шарт-шароит яратилган. Бунинг ҳуқуқий асослари мамлакатимиз Конституциясида кафолатланган. Бу эса ўз навбатида юртимизда тинчлик ва осойишталик, барқарор ҳамда ҳамжиҳатлик руҳи устивор бўлишига сабаб бўлмоқда.

И. ХУДОЁРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЖАМОАТ ТАШКИЛОТЛАРИ МЕҲРИБОНЛИГИ

Хотин-қизлар қўмитаси ва республика Болалар жамғармаси Наманган вилоят бўлимлари ходимлари ногиронлар учун олтмишта аравача сотиб олди.

Ногиронлар аравачаларини харид қилишга деярли 650 минг сўм пулни «Маҳалла» республика хайрия жамғармасининг вилоят бўлими, шунингдек, вилоят электр алоқа ишлаб чиқариш-техника бошқармаси ҳамда нефт маҳсулотлари билан таъминлаш ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнат жамоалари ажратди.

«Обуна — 95»

ШАНБАЛИК ЎТКАЗИЛДИ

Сирдарё вилоятида матбуот нашрларини моддий қўллаб-қувватлаш мақсадида шанбалик ўтказилди.

Вилоят ҳокимининг қарорига биноан, шу йил 25 ноябрда бўлиб ўтган ҳашардан тушган маблағ вилоят ва туман газеталарининг молиявий аҳволини яхшилаш ҳамда рўзномаларга обуна қилишга сарфланади. Вилоятдаги ўнлаб корхона, хўжалик ҳамда ташкилотлар қатори кўплаб ишбилармонлар ва хусусий мулк эгалари ҳам бу тадбирда фаол иштирок этишди.

А. ШЕРНАЗАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Хонқа туманидаги «Янги ҳаёт» жамоа хўжалиги аъзолари бу йил 710 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан зиёд, 200 гектар майдондаги шолининг ҳар гектаридан 50 центнердангга етказиб ҳосил йиғиштириб олишди. Хўжаликда ҳозир 25 та турли хусусий кичик корхоналар ва йилига 1 миллион шартли банка маҳсулот ишлаб чиқарадиган консерва заводи ишлаб турибди. Корхонада хўжалик боғларида, далаларда етиштирилган, шунингдек, аҳолидан олинадиган сабзавот-мевалар қайта ишланаяпти.

СУРАТДА: туман кенгаши депутати, жамоа хўжалиги бошқаруви раиси О. Машарипова.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

* ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР *

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ
"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

«ЙИЛНИНГ ЭНГ ЯХШИ МАКТАБИ»

Тошкентда Халқ таълими вазирлиги ташаббуси билан ўтказилаётган «Йилнинг энг яхши мактаби» республика кўрик-танловининг якунловчи босқичи бўлиб ўтди.

Унда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан 16 та мактабнинг муаллимлар жамоаси қатнашди. Танловнинг барча талабларига бекаму кўст жавоб берган Сирдарё вилоят Мирзаобод туманидаги 21-мактаб биринчи ўринга муносиб топилди.

ФОЙДА УЛАШИЛАЯПТИ

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган агроном Эрназар Ҳасанов деҳқон-фермер хўжалигида бу йил биргина буғдойнинг ўзидан 28 минг сўм, бошқа тармоқлар билан жами эса 45 минг сўмлик соф фойда олди. Хўжалик Ғузор тумани фахрийлар кенгаши ҳузурида ташкил этилганлиги сабабли тумандаги уруш ва меҳнат фахрийларини арзон озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашга катта эътибор қаратяпти. Олинган фойданинг бир қисми ҳам уларга хайрия сифатида улашилмоқда.

СУРАТДА: Эрназар ота Ҳасанов.

ЎТ ЎЧИРУВЧИЛАР БЕЛЛАШДИ

Фарғонада ички ишлар бошқармалари ёнғиндан сақлаш бўлимлари жамоалари ўртасида республика биринчилиги бўлиб ўтди.

Мусобақада республикамиз вилоятлари ҳамда қўшни Қирғизистоннинг Ўш ва Жалолобод вилоятлари ёнғиндан сақлаш бўлими ўт ўчирувчилари касбий маҳоратларини намойиш қилди. Қизиқарли беллашувларда Навоий шаҳар ёнғиндан сақлаш бўлими жамоаси ғолиб чиқди.

СИФАТ ҲАМ, СУРЪАТ ҲАМ ЯХШИ

Беруний пахта тозалаш заводи мулк шаклини ўзгартириб, ҳиссадорлик жамиятига айлантирилгач, бу ерда меҳнат тартиб-интизоми ва масъулият кучайди.

Маҳсулот кўпайиб, сифат яхшиланди. Натижада янги ҳиссадорлик жамияти турдош корхоналар орасида пешқадамликни қўлга киритиб, 160 миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан, 12 минг тонна тола, 21 минг тонна чигит ишлаб чиқарди.

РАНГТАСВИР АСАРЛАР КЎРГАЗМАСИ

Тошкентдаги Ўзбекистон халқ анъаналари ва санъати марказида замонавий рангтасвир асарларнинг республика кўргазмаси очилди.

Кўргазмада рассомларнинг ўрта ва ёш авлоди асарлари намойиш этилмоқда. Улар орасида Иодир Имомов, Рихситилла Акрамов, Журъат Раҳмонов сингари республика ва унинг ташқарисида ҳам машҳур рассомлар, шунингдек, номи ҳали унчалик машҳур бўлмаган мўйқалам усталари бор.

«АСНАМТЕКСТИЛ» ИШ БОШЛАДИ

Намангандаги «Аснамтекстил» қўшма корхонаси цехларига Германия машинасозлари тайёрлаган титиш-саралаш, ўраш, тараш, тароқлаш сингари ускуналар ўрнатилди. Бу дастгоҳларда ишлаётган ўзбек қизлари тўқимачилик сирларини немис-ўзбек мутахассисларидан ўргандилар. Фабриканинг қуввати ҳам чакки эмас, йилига 3020 тонна трикотаж иплари йигирилиб, хорижий мамлакатларга сотилади.

СУРАТДА: корхона тўқувчиси Ж. Низомова.

ГАЗЕТА НОМИ БЕРИЛДИ

Қўқондаги марказий кўчалардан бирига «Халқ сўзи» номи берилганлигини муштарийлар яхши билишади.

Шаҳарда бу хайрли анъана давом эттирилипти. Яқинда вилоят ҳокими шаҳардаги Карл Либкнет номли кўчани «Қўқон садоси» газетаси номи билан аташ тўғрисида қарор қабул қилди.

Шунингдек, вилоят ҳокимининг мазкур қарорига биноан «Октябрь» кинотеатрига атоқли кино ва театр артисти Наби Раҳимовнинг номи берилди. Қўқонликлар марҳум ҳамшаҳарларига бўлган ҳурматларини шундай ифода этишди.

* ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР *

БОЗОР ТАЛАБЛАРИНИ ҲИСОБГА ОЛИБ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАРКИБИНИ ҚАЙТА ҚУРАЙЛИК

Ислоҳот одимлари

Эсимда, 1989 йилнинг баҳори эди. Пролетар (ҳозирги Мовароуннаҳр) кўчасидаги 1-нон заводи қошида очилган «Иссиқ нон» фирма дўкони тошкентликлар учун фавқулодда воқеа бўлди. Чунки ўша пайтда шаҳардаги ўнлаб дўконларда ё зуваласи пишмаган, ё уни яхши эланмаган булка ва оби-нонлар сотилар, бу ҳол харидорларнинг ҳақли эътирозига сабаб бўлаётган эди. Устига устак, маҳсулотлар икки-уч кунлаб нештахталарда туриб қолаётгани боис, кўпинча увола айланар эди. Бу ерда эса бўрсилдоқ рогаликлар, патир нонлар, сутли батонлар сотиларди. Уларнинг таъми ҳатто шаҳарнинг бошқа бир чеккасида истиқомат қилувчи харидорларни ҳам етаклаб кела бошлади.

ТОШКЕНТНИНГ «ДОКА ХЛЕБ»И

Унинг маҳсулотлари бугун пойтахтдаги 200 дан ортиқ нон дўконларида сотиляпти

Орадан йиллар ўтгач, мустақиллик шарофати туфайли барча корхоналар ва савдо шохобчаларида бўлганидек, комбинатда ҳам, «Иссиқ нон» фирма дўконида ҳам жуда катта ўзгаришлар юз берди. Бу ҳақда «Тансиқ нон» акционерлик жамияти раиси Асқар Саидов бундай дейди:

— Ўшанда жамоамизнинг ташаббуси бунчалик кенг қулоч ёйишига ҳеч ким ишонмаганди. Ҳозир мамлакатимизда иқтисодий ислоҳотларнинг иккинчи босқичи изчил амалга оширилмоқда. Ҳамма жойда мулкка бўлган муносабат тубдан ўзгараяпти. Бинобарин, корхонамиз ишчиларининг қарашлари ҳам беш-олти йил бурунги тасаввурлардан кескин фарқ қилади. Негаки, шу йил май ойида комбинатимиз очиқ турдаги акционерлик жамиятига айлантирилгач, бир пайтлар давлат ишчи-хизматчиси сифатида ишга қабул қилинган новвой ва мутахассислар корхонанинг тенг ҳуқуқли эгаси бўлишди. Улар ҳозирча ишлаб чиқарилган акцияларнинг 20 фоизини харид қилишади. Акцияларимизнинг 19 фоизи Давлат мулки қўмитаси орқали савдога чиқарилади. 51 фоизи эса «Ўзбекистон дон маҳсулотлари» давлат-акционерлик корпорацияси ҳисобида қолади. Бу тадбирнинг самараси ҳозирданоқ кўзга яққол ташланмоқда. Бир мисол, 1989 йилда «Иссиқ нон» фирма дўконида беш хил нон ёпиш йўлга қўйилган бўлса, ҳозир маҳсулотларимизнинг тури йигирмадан ошди. Олий ва биринчи нав ундан тайёрланаётган булка ва патирлар, сутга қорилган нонлар, қирмизи батонлар, майизли булочкалар, рогаликлар — ошқозон-ичак, буйрак ва жигар хасталиклари ҳамда қандли диабет касаллигини даволашда малҳам бўлувчи парҳез неъматлар шулар сирасига киради.

Бундан ташқари, кейинги йилларда «Тараққум», «Ширин кулча», «Уч қаҳрамон», «Сумбула» каби фирма дўконларига эга бўлган кичик корхоналар бунёд этилди. Уларнинг ҳар бирида кунига ўн тонна нон ва нон маҳсулотлари, қарийб бир тоннагача турли пишириқлар тайёрланиб, мижозларга етказиб берилмоқда.

Келгусида эса «Мирobод» бозори, «Ғалабанинг 40 йиллиги», «Ҳасанбой» турар-жой мавзеларида ҳам барча қулайликларга эга бўлган кичик нонвойхоналарни ишга туширмоқчимиз.

— Нонларнинг сифатини яхшилашга қандай қилиб эришдингизлар?

— Бунинг сири, аввало, зувалада. У пишиқ бўлса, нон тотли бўлади. Муддаога эришиш учун Германия ва Югославия технологияларидан фойдаланяпмиз. Барча кичик нонвойхоналарга ўрнатилган замонавий ускуналар ёрдамида хамир қоришдан тортиб, уни зувала қилишгача бўлган жараёнлар бажарилади.

«Сумбула» ва «Уч қаҳрамон» кичик корхоналари Юнусобод туманида жойлашган экан. Биз улардан бирининг фирма дўкони — «SUMBULA»да бўлдик. Ташқи кўринишидан хорижий фирмаларнинг дўконини эслатувчи бу бино олдида туманот олам навбатда турибди. Уларнинг айримларини суҳбатга тортамиз.

Олимжон ТУРСУНОВ, ўқитувчи:

— Фирма дўконида сотилаётган нонга гап йўқ. Ҳар

куни шу ердан харид қиламан. Ўзимизда ҳам нонни қойилмақом қилиб пиширса бўларкан-ку?!

Галина Кравчук, нафақадор:

— Қариган чоғингда иссиқ нон қадрини биларкансан. Бу мавзеда анчадан буён яшасам-да, илгари дўконимизда фақат булка ва патир бўларди. Энди-чи, нонларнинг кўплигидан қай бирини олишга ҳам шошиб қоласан киши. Чунки бариси чиройли, таъми эса ширин.

«SUMBULA» кичик корхонаси раҳбари Зиёвуддин Сафаров ҳамроҳлигида цехларни айланамиз. Ана, «WENCLER» машинаси, шовқинсиз, бир меъёрда ишлаб турибди.

— Мана бу камерада хамир ўн беш-йигирма дақиқа сақлаб турилса, у обитобида ошади, — изоҳ берди директор. — Кейинги камера эса, деҳқонча қилиб айтганда, сеҳрли тандиримиз. Сабаби — бу ерда бирваракайига бир неча турдаги нон пиширилади. Айтайлик, «Олтой рогалиги» ва «Подмосковский батон» 120 даража ҳароратда 16 дақиқада тайёр бўлса, «Притенка» ва патирларга 18 дақиқа кифоя.

— Маҳсулотнинг пишган-пишмаганлигини қаердан билса бўлади?

— Тандирдан мусиқа овози эшитилади, — кулиб жавоб берди ҳамроҳимиз.

Дарҳақиқат, орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, бунга гувоҳ бўлдик.

— Ана, нон пишди, дея чақиряпти...

Шу орада оқ халатли эпчил новвойлар пишган нонларнинг ўрнига турли хил шаклдаги хамир зуваларини келтириб қўйишди. Сеҳрли тандирдаги электрон аппаратлар эса яна тилга кирди: 120 даража, 16 дақиқа, якшанба, соат 15.00...

Ушбу кичик корхоналарда дастлаб ҳар куни 15-20 минг сўмлик маҳсулот савдо қилинарди. Бугунги кунда эса биргина «Sumbula»да ана шу кўрсаткич 100 — 120 минг сўмни ташкил этаяпти. Бу ерда мазали нонлардан ташқари турли хил пишириқлар, ширинликлар ва ун маҳсулотларининг ҳам бозори чаққон.

Корхонадан қайтарканман, бозор муносабатлари шароитида иқтисодий ислоҳотларнинг туб моҳиятини теран англаб, тадбиркорлик билан иш юритаётган, илғор техника ва технологиялардан оқилона фойдаланаётган жамоаларнинг ошиғи доимо олчи бўлишига яна бир карра ишонч ҳосил қилдим.

Шодиёр КАРИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МУСТАҚИЛЛИК ИНШООТЛАРИ

«ЗАРАФШОН-НЬЮМОНТ» ҚЎШМА КОРХОНАСИ

«Зарафшон-Ньюмонт» янги мустақил давлатларда тенги йўқ йирик лойиҳадир. Мен ушбу қўшма корхонага муваффақиятлар ва равнақ тилайман. Унинг ташкил қилиниши Ўзбекистон-Америка ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни кенгайтириш борасидаги муҳим қадам деб биламан.

Ислом КАРИМОВ.

Бундан 30 йил муқаддам барпо этилган Зарафшон шаҳрида шу йил 25 май куни тарихий воқеа рўй берди: «Зарафшон-Ньюмонт» қўшма корхонасининг тантанали очилиш маросими бўлди. Биз бу ҳақда батафсил тўхталмоқчи эмасмиз. Чунки ўша ёрқин кун тафсилотлари ўз вақтида оммавий ахборот воситаларида кенг ёритилган. Ҳикоямиз эса ушбу корхонанинг мамлакат иқтисодиётидаги ўрни ва миқёси, унинг бунёдкорлари хусусида.

Зарафшон... Бу шаҳар буюк мўйқалам соҳиби ижод қилаётган ноёб картинани эслатади. Ўттиз йилдирки, рассом кунлаб, ойлаб уни чизади. Ва бўлажак асарда ер сатҳи чирой касб этиб, бир-биридан гўзал ва маҳобатли бинолар, ҳашаматли иншоотлар, ойнадек ялтирагувчи кўллару кафтдек текис йўллар пайдо бўлади. Ушбу санъаткорнинг исми — ўзбек халқи. Унинг равнақи, фаровонлиги йўлида қурилган яна бир иншоот — «Зарафшон-Ньюмонт» қўшма корхонаси эса Ўзбекистон-Америка Қўшма Штатлари давлатлари ўзаро ҳамкорлигининг илк меваси ҳисобланади. «Ньюмонт майнинг корпорейшн» компаниясининг президенти ва директорлар кенгашининг раиси жаноб Рональд Кембрининг таъкидлашича, бу лойиҳа Америка ва Ғарбий Европа маблағи, технологиясининг ёш давлатдаги интилувчанлик туфайли юзага келаётган янги бозорлар базаси учун имконият яратишга яққол мисолдир.

Лойиҳа энг замонавий технологик ютуқлардан фойдаланилган ҳолда бор-йўғи ўн саккиз ойда амалга оширилди. Унинг қурилишида мингдан зиёд малакали мутахассислар, шунингдек, Зарафшон қурилиш бошқармаси, «Жанубсаноатмонтаж» тресті, «Вайтман инженеринг», «Ньюмонт-Ўзбекистон лимитед» компаниялари ва бошқа ташкилотларнинг ишчи ҳамда муҳандислари иштирок этди. Европа тиклаш ва тараққиёт банки ҳамда олти мамлакатдаги 13 банкнинг молиявий ёрдами туфайли эса хориждан ашёлар ва асбоб-ускуналар келтирилди.

— Корхонада 325 нафардан зиёд ишчи меҳнат қилмоқда, — деди ҳамроҳимиз, Зарафшон шаҳар ҳокимининг муовини Эркин Турдимов. — Уларнинг 26 нафари америкалик мутахассислар бўлса, қолганлари маҳаллий ишчилардир.

Корхона учун асосий хомашё тоғ жинслари ҳисобланади. Бундай хомашё шунчалик кўпки, унинг баландлиги ер сатҳидан бир неча ўн метрни ташкил этади. Иш эса тўрт босқичда олиб борилади. Биринчи босқичда тоғ жинслари қайта ишланади. Қарийб беш чақирим узунликдаги транспортёрлар бир-бирига шундай усталик билан уланганки, иш жараёнига боқиб, унда тош-тупроқ эмас, балки кичик бир жилға оқиб келмоқда, деб ўйлайсиз. Сўнгги босқичларда эса тегирмонларда майдаланган тупроқ уюмлари катта майдонга чиқариб ташланади.

— Корхона лойиҳалаштирилаётганда, — суҳбатга қўшилди Навоий вилояти табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси раиси Фазлиддин Жўраев, — асосий эътибор ҳавони ифлослантирмаслик, тупроқнинг ҳолатини сақлаш, ер ости сувларини зарарлантирмаслик ва атроф-муҳитни муҳофаза этиш каби талабларга қаратилди.

Лойиҳага кўра, қўшма корхонада тупроқ таркибидаги олтиннинг кўзда тутилган миқдори олинади. Агар бу миқдор оширилса, иш ҳажми ҳам кўпаяди. Оқава сув эса мўъжаз канал орқали махсус ҳовузга қўйилади. Бу ерда у азанатор тозалагич қурилмалари ёрдамида фильтрланиб, технологик жараёнда яна ишлатилмоқда. Натижада тупроқ ва ер ости сувларининг зарарланишига йўл қўйилмаяпти. Қўшма корхонага ўрнатилган 9 та ҳаво тозалагич ва чанг ютгичлар ҳам экологик талабларга тўлиқ жавоб беради.

«Зарафшон-Ньюмонт» қўшма корхонаси бугунги кунда юртимиз иқтисодиётининг тараққиётига ҳисса қўшаётгани билангина аҳамият касб этаётгани йўқ. Бу ерда халқлар дўстлиги ҳам кун сайин шаклланиб бормоқда.

— Менинг уйим америкалик мутахассислар қўнимгоҳига туташ, — дейди чилангар Қурбонали Аҳмедов. — Улар ўзбек халқининг қўни-қўшничилик урф-одатларига ҳам тезда ўрганиб кетишди. Бир-биримизни меҳмонга чақириб турамиз. Меҳмонларга, айниқса, паловимиз жудаям ёқади. Кўнгил яқин бўлса, тиллашиш осон экан.

Она заминимиз бағрида Менделеев даврий жадвалидаги кимёвий элементларнинг барчаси мавжуд. Улардан бири олтин эса икки давлат — Ўзбекистон ва Америка ўртасида ҳамкорлик ва дўстлик кўпригини ўрнатди. У тараққиёт ва тинчлик йўлида хизмат қилаётир.

Темур ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

УЧ ҚИШЛОҚҚА ГАЗ КЕЛДИ

«Шарқ юлдузи» ширкатлар бирлашмаси топширган пахта толаси эвазига Зарбдор туманидаги Сутбулоқ, Тозауруғ, Булоқбоши қишлоқлари газлаштирилди. Тўғрироғи, тола эвазига Чебоксаридан келтирилган пўлат қувурлардан 15 километр узунликда газ тармоғи тортилди. Мингдан зиёд хонадон «зангори олов»дан баҳраманд бўлди.

Учта қишлоқнинг газлаштирилиши чўлқувар туман аҳолисини табиий газ билан таъминлаш даражасини тўқсон беш фоизга кўтарди.

Ҳ. НАБИРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЭСДАЛИК ТУҲФАЛАРИ

«Зардўз» ҳиссадорлик жамияти ҳузурида худди ана шу номда ишлаётган цехнинг ташкил топганига эндигина уч йил тўлди. Мўмина Маърунова раҳбарлик қилаётган ушбу цех ҳозирги мураккаб шароитда ҳам дурустгина самара бермоқда. Улар асосан қийқим материаллардан турли хилдаги маҳсулотлар тайёрлайдилар. Пешкурта, пешонабанд, чойнак ёпғич, сўзанманак, бир неча турдаги ғилофлар, қўғирчоқ кийим-кечаклари шулар жумласидандир.

Бугунги кунда тантанали маросимлар учун бундай маҳсулотлар кўпроқ харид қилинмоқда. Чунки улар эсдалик совғаси сифатида ихчам ҳамда кўркамлиги билан ажралиб туради. Қолаверса, хомашё корхонанинг ўзидан чиқаётир. Бу маҳсулотларнинг арзон нархларда сотилишига имкон бермоқда.

Маннон ОТАБОЙ
«Халқ сўзи» мухбири.

Иқтисодиёт қирралари

БУЛАРНИ ФЕРМЕР ДЕСА БЎЛАДИ

ЎЗ КАСБИНИ севган, зиммасидаги масъулиятни чуқур ҳис қилган инсонлар ҳамиша муваффақиятга эришадилар. Буни Мингбулоқлик фермерлар фаолияти мисолида яққол кўриш мумкин.

АБДУЛҚОСИМ ХОЛДОРОВ нафақат Наманган вилояти балки республикамизда биринчилардан бўлиб оилавий звено усулида иш бошлаб, пудратнинг моҳияти ва афзалликларини амалий натижалари билан исботлади. Туманда деҳқон (фермер) хўжалигини тузиш ташаббускори ҳам ана шу оила бўлди.

Дастлаб баъзи маҳаллий раҳбарлар янгиликнинг истиқболсиз эканлигини исботлашга уриндилар. Лекин Холдоровларнинг «Дўстлик» деҳқон (фермер) хўжалиги дастлабки йилиёқ бу усулнинг нақадар фойдали эканлигини амалда кўрсатди. Ўшанда 1989 йил эди...

Орадан тўрт йил ўтгач, Мингбулоқ туман деҳқон (фермер) хўжаликлари уюшмаси ташкил топди. А.Холдоров унга раҳбар этиб сайланди. Ҳозир туманда 183 фермер бор. Улар 2 минг 57 гектар ерга, 60 та яқин турли транспорт воситалари ва қишлоқ хўжалиги техникаларига эга. 440 бош қорамол, 93 бош соғин сигир, 10 бош от ва паррандахона, балиқ ҳавзалари бор.

— Тадбиркорликни, фермерлар ҳаракатини ривожлантириш борасидаги ғамхўрликлар бизга дастуриламал бўлмоқда, — дейди А.Холдоров. — Фермерларимиз сафи тобора кенгайиб бормоқда. Айни пайтда маҳсулот сифати, ҳажми, ерлар самарадорлиги муттасил ошиб бораётир. Кўплаб фермерларимиз юқоридан ҳеч қандай буйруқ ёки кўрсатмасиз фаолият кўрсатаётгани қувончлидир.

Уюшма раисининг айтганича бор. Узоққа бормайлик. Бу йил балиқ гўшти сотиш ҳеч кимнинг хаёлида ҳам йўқ эди. Лекин фермерлар 7 тонна парҳез гўшт сотишга эришдилар. Ҳозир 3 та балиқ ҳавзаси ташкил этилган. Келгусида балиқ етиштиришни янада кўпайтириш режалари кўзда тутилган.

Яқинда Абдуқаҳҳор Салимов етакчилик қилаётган фермер хўжалигида бўлдик. Ҳавзада ўттиздан зиёд ўрдаклар сузиб юрибди. Янаги йили улар юздан ошади. Демак, паррандачиликни ривожлантиришга ҳам асос яратилмоқда. Абдуқаҳҳор ака асли етук муҳандис эмасми, асосий ишларни механизация зиммасига юкламоқда. Махсус ҳаво телефони ўрнатишгани ҳам асқотяпти. Олис масофалардан туриб алоқа ўрнатиш имконияти бор. Буларнинг бари самарадорликка олиб боришни тайин. Шунинг учун ҳам уларнинг ҳисобларида доим миллион-миллион пул туради.

Абдуҳошим Яминов раҳбарлигидаги фермерлар иши янада қувонарли. Улар бу йил пахта тайёрлаш режасини туманда биринчи бўлиб адо этишди. 90 фоиз ҳосил техника ёрдамида териб олинди. Шунингдек, гўшт, сабзавот, полиз маҳсулотлари етиштиришда ҳам қувончли натижаларга эришилди.

Уюшма бўйича 382 тонна ғалла, 600 тонна шоли, 580 тонна полиз, 170 тонна сабзавот, 76 тонна мева етиштирилиб, шартномалар ортиғи билан бажарилди. Шунингдек, 38 тонна гўшт, 151 тонна сут етиштирилди. Хуллас, натижалар кўнгилдагидек. Давлатга гўшт, сут ва шоли сотиш йиллик режаларини бир ярим ҳисса қилиб бажариш учун етарли имкониятлар бор.

Абдуҳошим МАДАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Бугунги кунда ислоҳотларнинг самараси бевосита дунёқарашимизнинг нечоғлик шаклланганы ва тафаккуримизнинг нақадар кенг эканига, эски тизимдан қолган боқимандалик кайфиятидан қанчалик тезроқ озод бўлишига боғлиқ.

Мухбиримиз бонг уради

ШЕРОБОДНИ СУВГА ЁЛЧИТИШНИНГ ИЛОЖИ ЙЎҚМИДИ?

ёки Янтоққа чатиштирилган пахта навлари кераклиги хусусида

КЕЙИНГИ уч-тўрт йил ичида Сурхондарё сувга ёлчимай қолди: дарёлар ҳам, тоғлар ҳам, булутлар ҳам, ҳатто қорлар ҳам жойида турипти, аммо керакли пайтда сув етмай қолади. Бултур ҳатто баҳорда ҳам сув тақчил бўлди. Шу боис Бандихон ва Музработ туманларида чигит экиш кечикиб кетди. Бутун ёз шу тафсилотнинг муҳокамаси билан ўтди, аммо у кузга келиб ўз асоратини берди: сурхондарёликлар йиллик режанинг охирги ўн фоизини териб олмоққа бир ойдан зиёд вақт сарфладилар. Албатта, вақти-вақти билан вилоят сув таъминоти идораларининг раҳбарларига дакки берилди, аммо бир мақолда айтилганидек, носни аллақачон жўнаб кетган эди. Яъни сув тақчиллиги қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларига путур етказди, ердан ундириб олинадиган ҳосилнинг камайиб кетиши деҳқоннинг дармонини қуритди.

Вилоят сув хўжалиги бошқармасининг бошлиғи Шайдулла Мирзаевга берилган бултурги даккиларнинг салмоғи сезил экани, Сурхондарё тўқсон бешинчи йилда ҳам сувга қонмади: ғалласи ўриб олинган майдонларнинг учдан икки қисми ҳеч нарса экилмай, қолиб кетди. Ваҳоланки, бу ерлардан тилло ундирса бўларди, лекин ажриқ ҳам битмади.

Нима, Сурхондарёнинг иқлими ўзгариб, қор-ёмғирлар ёғмаяптими? Ёки унинг тоғларидаги қорлар қанот чиқариб, Фарғона водийсига учиб кетаяптими? Билдиганларнинг айтишича, ёғин-сочин ҳар доимгидек. Бўлмаса, нима бўляпти? Кўплан-кўп таҳлиллардан сакраб ўтиб, битта гапни айтамиз: вилоят сув хўжалиги деҳқоннинг кунига ярамаяпти! Буни вилоят ҳокимидан тортиб ҳар бир сувчигача кўриб-билиб ўтиряпти. Тўғри, вилоят ҳокими катта-катта йиғинларда Сурхондарёнинг генерал-мироби Шайдулла Мирзаевга жуда қаттиқ дашномалар берган, аммо шундан сўнг ҳам далага оқиб келаётган сувнинг кўпайгани сезилмаган.

Бу йил ҳам Сурхондарё деҳқонлари сув етишмаслигининг жабрини тортишмоқда. Сиз сўзга эътибор қилинг: сув КАМ эмас, ЕТИШМАЙДИ! Агар сув кам бўлганида, биз ген-мирobга мутлақо эътироз билдирмаслик, у ҳам сиз билан бизга ўхшаган одам: осмонга, айниқса, булутларга ҳукми ўтмайди. Бу мулоҳазаларга битта мисол тиркаймиз.

Шеробод Сурхондарёнинг забардаст туманларидан ҳисобланади. Ғалласи билан пахтаси қирқ минг гектар атрофида. Туман пахтакорлари ҳам, ғаллакорлари ҳам бултур ер чизиб қолишди. Биров ундай деди, биров бундай деди, аммо биз ўтган гапни ковлаб ўтирмоқчи эмасмиз. Етиштирилган пахтанинг хирмони бу йил бултургига қараганда САККИЗ минг тоннага камайиб кетди. Нима, шерободликларнинг қўли ишдан совиб бораяптими? Йўқ. Мана бу гапни эшитинг: жуда кўп майдонлар чигит экилгандан кейин, етмиш олти кун ўтгандан сўнг сув кўрди! Ўшанда ҳам қониб ичмади. «Таллашқон» жамоа хўжалиги 1998 гектар майдонга пахта экади. Шунинг БИР МИНГ БИР ЮЗ гектари БИР СУВ билан қолиб кетди. Лекин шерободликларни, хусусан, таллашқонликларни зинҳор ишбилмасликда, нодонликда айбламанг, агар сув бўлганида, сўзсиз улар пахтани суғорар, кўнгли жойига тушгандан сўнг қўл-бетини ювар эди. Қолган майдонларнинг суғорилиши ҳам вазиятга ярашa бўлди. Раис Норбўта Ҳайитов айтади: «Ҳайрият, олдинги раисимиз Очил Зиёкуловнинг маслаҳатига кириб кўпроқ жойга «Ап» деган ипак пахта экқан эканмиз. Бўлмаса, уйимиз куяр экан!» Хўжаликда йиллик режа етмиш уч фоиздан қолиб кетди. Мен далаларни айландим. Ғўзанои худди сичқоннинг думига ўхшаб қолган. Кўп пайкалларга сув келади, деган умидда минерал озуқа берилган, аммо тупроққа қоришиб қолаверган, сув топилмаган.

Ғалласи ўриб олинган 210 гектар майдонга маккажўхори экилган эди. Туяни чўмичда суғоргандек, бир амаллаб униб чиққан экин бир қарич ҳолича қолиб кетди. Не-не умидлар, режалар билан 175 гектар майдонга мош экишганди. У ҳам ҳеч нарса бўлмади. 229 гектар майдондаги белани, биласизми, неча марта ўриб олишди? Бир ярим марта! Шунча гаплардан кейин хўжаликдаги икки минг хонадоннинг томорқасидаги аҳволни кўз олдингизга келтираверинг. Кўп томорқалардан чиққан ялпи маҳсулот солиқ пулини ҳам қопламади.

Энди гапнинг янгисини эшитинг: бу йил 1678 гектар майдонга ғалла экилди. Йигирманчи сентябрдан бери 1378 гектар дон экилган майдон... чангиб ётипти! Ўша 300 гектарга ҳам бир марта чала-чулпа сув қўйилган. Демак, келгуси йил ҳам ғалла тайёрлаш топшириғининг барбод бўлиши учун ҳозирданоқ барча асослар бор! Бунинг устига ҳалиги 2000 хонадоннинг аксарияти бу йил томорқага ғалла сепган эди, ҳозиргача шудгор бўлиб ётипти.

Тумандаги ҳар бир хўжалик мисолида бундай тафсилотларни баён қилиш мумкин. Бу йил шерободликлар 19.010 гектарга ғалла уруғи сепишди. Шунинг 3800 гектари лалми майдонлар. Бу маълумотларнинг ёлғони йўқмикан, деб катта-катта идораларда уч марта мутахассислар келиб, ўлчаб кўришди — маълумотдагидан қирқ гектар зиёд чиқди.

6323 гектари бир марта суғорилди. Қолган майдонлар қўл тегмаганлигидан эмас, сув йўқлигидан суғорилмаяпти. Мамлакатимизда ғалла мустақиллигини таъминлаш учун қаттиқ кураш кетаётган бир пайтда бундай ҳаракатни қандай сабаблар билан оқлаш мумкин? Тўғри, ген-мироб Шайдулла Мирзаев бироз бетоб, анча вақтдан бери шифохонада саломатлигини янада мустаҳкамлаш учун ҳамма чораларни кўрмоқда. Аммо у киши бошлиқ бўлган қудратли тизим ҳаракатда — ялтилаган хизмат машиналари вилоят бўйлаб югуриб юрипти, миллион-миллион пуллар давлатнинг ҳазинасидан чиқиб, минглаб мироблар ва уларнинг минглаб хизматчиларининг қўлига тушмоқда. Демак, бир китобда ёзилганидек, жўшқин ҳаёт давом этмоқда. Аммо Шерободдаги бир хўжаликнинг аҳволини кўрдингиз. Қилинган ҳаракат келтирилган самара билан ўлчанадиган бўлса, деҳқонларнинг вилоят хўжалиги ходимларининг ҳозирги кундаги фаолиятидан қониқмасликка, ҳатто ранжишга ҳаққи бор. Аммо биз бу билан сув хўжалиги фаолиятини тафтиш қилмоқчи эмасмиз. Йўқ, уларнинг мақсадга мувофиқ фаолият кўрсатаётганидан келган ЗИЁНларнинг миқёсини таъкидламоқчимиз, холос.

Шу ўринда яна битта мисол айтайин: шерободликлар бу йил ғалласи эртароқ ўриб олинган 1800 гектар майдонга пахта экишган эди. Шунинг бир ярим минг гектари сув йўқлигидан жойида қуриб кетди. Қолганидан ҳам режалаштирилган ҳосилни олишнинг иложи бўлмади. Яна: 1000 гектарга такрорий макка экилган эди — экин ўроққа илашмади.

Бу тафовутнинг миқёслари ҳақида батафсил сўз юритиладиган бўлса, жуда нохуш манзаралар кўз олдингизга келишини назарда тутиб, тафсилотларни шу ерда тўхтатамиз-да, бир гапни айтамиз, Шеробод ғаллакорлари келгуси йил 48 минг тонна ғалла тайёрлашлари керак, аммо бу режа яна ора йўлда қолиб кетиши мумкин. Бу натижани омон бўлгур мироблар ҳозирданоқ кафолатлашди. Аммо пахта нима бўлади? Энди Шайдулла Мирзаев шерободликларга қайси гўрдан бўлса ҳам янтоққа чатиштирилган пахтанинг уруғидан топиб бериши керак. Ана шунда у киши Шерободга сув олиб бориш ташвишидан қутилади. Энг муҳими, бу иш Шайдулла аканинг қўлидан келади. Ғаллани эса суғориш шарт эмас — ахир лалми шароитида ҳам бинойидек ҳосил олишяпти-ку! Кўп бўлмаса, оз бўлар, кунинг ўтгани амал эмасми ахир!

Тожиддин РАЗЗОҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 4

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
7.30 **«Ҳафтанома».**
8.00 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатувининг давоми.

*

8.30 «Рақс санъати усталари». Нарзиддин Шерматов.
9.20 «Ёшлик» студияси. «Яхшиларга эргашиб».
10.00 «Хусусийлаштиришнинг янги йўналишлари». Ҳиссадорлик жамиятлари фаолиятидан.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Она тили.
11.00 «Сеҳрли най». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
11.50 — 13.00 «Тақдир инъоми». Бадиий фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Ғаройиб бочка». Мультфильм.
18.20 **«Мен туғилган тупроқ».** Боғбон М. Мирсаидов.
18.40 **«Санъат маскани».** Беньков номидаги республика санъат билим юртининг 75 йиллигига.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Турон тулпорлари».** Спорт кўрсатуви.
20.25 Эълонлар.
21.30 **«Ахборот».**
21.50 Эълонлар.
21.55 **«Фотима ва Зуҳра».** Муқимий номидаги ўзбек давлат мусиқий театрининг спектакли.
23.05 Эстрада тароналари.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.25 «Учрашув». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Қодир Мирмуҳамедов.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
18.55 **«Таҳлил».** Ахборот кўрсатуви.
19.10 «Йўловчи ва транспорт».
19.40 «Шифокор билан мулоқот».
20.10 «У замонлар ўтиб кетди». Бадиий фильм.
21.25 **«Заковат».** Ешлар учун маърифий кўрсатув.
21.55 — 22.25 «Спорт-тайм».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Оҳанглар — қалб ҳарорати». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 00.10 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Қалбда қуёш тафти».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10—19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультькарусель».

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Жаҳон географияси». Оммабоп кўрсатув.
20.45 Эълонлар.
20.50 «Курьер».
21.10 «...яна об-ҳаво ҳақида».
21.20 «Постфактум».
21.30 Эълонлар.
21.35 — 23.15 Видео—«О».

СЕШАНБА, 5

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатувининг давоми.

*

8.30 «Фотима ва Зуҳра». Муқимий номидаги ўзбек давлат мусиқий театрининг спектакли.
10.40 «Ишбилармон».
11.00 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
12.00 Абдужаббор Латипов куйлайди.
12.35 Немис тили.
13.05—15.05 **«Биз танлаган йўл».** Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 **«Умид учқунлари».** Тележурнал.
18.40 Мусиқий дақиқалар.
18.55 «Юксалиш сари».
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Фан фидойилари».** Ўзбекистон ФАнинг мухбир аъзоси Жондор Туленов.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **«Демократия ва оммавий ахборот воситалари».**
21.25 **«Излайман ҳамои».** Ойбек лирикаси.
22.25 «Нафосат гулшани». Саодат Ҳайиталиева.
23.00 **Кўл тўпи бўйича Ўзбекистон чемпионати.**
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 —00.50 **ЎзТВ экранида биринчи марта. «Баҳодир шоҳ Зафар».** Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 1-серия (Ҳиндистон).

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

18.30 «Мультфейерверк».
18.45 **«Табиат дунёси».**
19.35 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.55 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
22.50 «Теле-ателье-шоу».
23.00 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
23.40 — 24.00 «Видеогид».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тўсиқ кесув». Телефильм.

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Бу ажиб дунё».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультькарусель».
19.55 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.15 «Дидар» (қозоқ тилида).
20.55 «Мангулик ҳақида куйлайман». Владимир Михайлов.
21.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.15—23.15 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи.

ЧОРШАНБА, 6

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш кўрсатувининг давоми.

*

8.30 «Баҳодир шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 1-серия (Ҳиндистон).
9.30 «Умр мазмуни». Телеочерк.
10.00 **«Маърифат маскани».**
10.30 **«Нон қадри».** Кинодастур.
11.00 «Синфдош». Тележурнал.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Табиатшунослик.
12.00 Тошкент маданий оқартув билим юрти талабаларининг концерти.
12.30 «Ёшлик» студияси. «Ватанпарвар».
13.15—13.45 «Алифбо сабоқлари».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Қўғирчоқлар — менинг дўстларим».
18.40 Спорт хабарномаси.
18.50 **«Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари».**

*

19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Ёдда қолган қўшиқлар».** Киноконцерт.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **«Хур ўлканинг хур маликалари». Конституция кунига бағишланади.**
21.40 Бир жуфт қўшиқ.
21.55 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. **Экранда — Хоразм вилояти.**
22.40 **«Олтин мерос».** Халқ артисти Олим Хўжаев.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.35 **ЎзТВ экранида биринчи марта. «Баҳодир шоҳ Зафар».** Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 2-серия (Ҳиндистон).

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 «Қайта туғилиш». Тошкентдаги 2-авторемонт заводи жамоаси ҳақида.
18.50 «Мусиқий меҳмонхона».
19.15 **«Кичик дебют».** Киноактёр Тўхтасин Муродов.
19.45 «Тошкент оқшомида».
20.45 — 22.15 «Кинематограф».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ҳайкалтарош Қуттимуродов». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 00.15 «Табиат дунёси».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультькарусель».

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50—23.30 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ПАЙШАНБА, 7

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатувининг давоми.

*

8.30 «Баҳодир шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 2-серия (Ҳиндистон).
9.15 «Ёшлик» студияси. «Хазина».
9.45 «Шифокор экрани».
10.15 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Наққош».
10.30 Ўқув кўрсатуви. Давлат ва ҳуқуқ асослари.
11.00 «Мулкдор».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Зоология.
12.00 **«Севимли саройимизда».** Республика ўқувчилар саройининг 60 йиллигига.
12.50—14.50 **«Маърифат» видеоканали.**

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 **«Олам нурга тўлаверсин».** Конституция кунига бағишланган адабий-мусиқий композиция.
18.50 «Кашф этилаётган имкониятлар». Қува тумани мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси фаолиятидан.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Юзма-юз».** Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасининг раиси Баҳодир Эшонов билан мулоқот.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **«Маърифатнома».**
21.30 «Ҳофизлар хониш қилганда». Мусиқий дастур.
22.20 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Ватан туйғуси».
22.45 **Юнон-рим кураши бўйича халқаро турнир.**
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.35 **ЎзТВ экранида биринчи марта. «Баҳодир шоҳ Зафар».** Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-серия (Ҳиндистон).

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

18.30 Болалар учун фильм. «Юра даври боғидаги саргузашт».
19.00 «Оламнинг яратилиши».
19.30 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.20 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.05—22.45 «Кинонигоҳ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Катта пойга», «Шатранж». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 24.00 «Оқ соя».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультькарусель».
19.55 «Безнен мирас» (татар тилида).
20.35 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.35 «Ўзбекистон — умумий уйимиз».
22.15—23.15 «Опера қаҳрамонлари олами».

ЖУМА, 8

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатувининг давоми.

*

8.30 «Баҳодир шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-серия (Ҳиндистон).
9.15 **Конституция кунига. «Адолат қомуси».** Видеофильм. I-қисм.
9.40 **«Мен нечун севаман Ўзбекистонни?».** Мусиқий композиция.
10.10 **«Адолат қомуси».** Видеофильм. 2-қисм.
10.40 Болалар учун фильм. «Ҳаворанг атиргул».
11.55 **«Адолат қомуси».** Видеофильм. 3-қисм.
12.15 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
13.05—13.35 **«Ҳурлик насими».** Конституция кунига бағишланган адабий композиция.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Санъат ғунчалари».
18.40 **«Адолат қомуси».** Видеофильм. 4—5-қисмлар.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Алпомиш авлодлари».** Спорт кўрсатуви.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **«Эрк ва иродамиз мухрланган сатрлар».**
21.25 **Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига бағишланган тантанали йиғилиш ҳамда санъат усталари ва ёш ижрочиларининг концерти.** «Туркистон» саройидан ёзиб олинган.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.35 **ЎзТВ экранида биринчи марта. «Баҳодир шоҳ Зафар».** Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 4-серия (Ҳиндистон).

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 «Билиб қўйган яхши».
18.55 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
19.25 «Саодатли санъат сайёралари». Фильм-концерт.
20.00 «Ҳуқуқий давлат Конституцияси».
20.30 «5+1». Ўсмирлар учун кўрсатув.
21.00 — 22.10 «Меҳрибонлик». Бадиий фильм.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Диёрим мадҳи». 1-қисм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 — 9.00
* * *
18.25 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.55 «Жонли сайёра».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультькарусель».

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Автосалон».
21.10 Эълонлар.
21.15 Видео — «О».
22.55 Эълонлар.
23.00 «Теле-ателье-шоу».
23.10 Видео янгиликлари.
23.30 — 23.40 «Даракчи». Ахборот кўрсатуви.

ШАНБА, 9

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
7.30 **«Ахборот».**
7.50—8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатувининг давоми.

*

8.30 «Баҳодир шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 4-серия (Ҳиндистон).
9.15 **Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига бағишланган тантанали йиғилиш ҳамда санъат усталари ва ёш ижрочиларининг концерти.**
11.15 «Ёшлик» студияси. «Тафаккур».
11.55 «Болалар меҳмонхонаси».
12.35 **«Хотира».** Адҳам Ҳамдам.
13.10 «Қувноқ стартлар».
13.55—15.55 **«Маънавият» видеоканали.**

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Совға».
18.20 **«Олам».**
19.05 «Салом, ёшлар!».
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Оқшом эртаклари.
20.00 **«Ўзбекистон янгиликлари»** (инглиз тилида).
20.10 Эълонлар.
20.15 **«Ишингиз бароридан келсин!».**
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 «Имкон чўққилари».
21.15 **«Репортаж».** О. Муминовнинг муаллифлик кўрсатуви.
21.35 **«Юлдузли оилар».** Дам олиш дастури.
22.35 Футбол шарҳи.
22.50 **«Барчани кулдириб».** Ўзбекистон халқ артисти Эргаш Каримов таваллудининг 60 йиллигига бағишланган кеча.
23.50 **«Тунги ёғду».** Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

9.00 «Мультфейерверк».
9.15 «Табиат дунёси».
10.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.25 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.40 «Кинонигоҳ».
13.20 «Теле-ателье-шоу».
13.30 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
14.10 «Видеогид».
14.30 — 18.30 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

*

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Янги иқтисод».
19.45 «Пульс». Хабарлар.
20.00 «Менинг кучам».
20.15—21.45 «Кинематограф».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Диёрим мадҳи». 2-қисм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20 — 21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 — 00.15 «Икки заранг дарахти». Бадиий телефильм.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Ён қўшним, жон қўшним».
10.40 Камер куйларидан концерт.
11.15 «Шаҳзода ва гадо». Болалар учун фильм.
12.30 — 13.00 «Аскар мактублари».

***

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультькарусель».
19.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.20 «Умид» (уйғур тилида).
21.00 «Қиймат ва қиммат».
21.35 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.45 «Бу ажиб дунё».
22.05 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.
22.15 — 22.55 «Чет эл фильмлари юлдузлари».

ЯКШАНБА, 10

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатувининг давоми.

*

8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Цирк! Цирк! Цирк!».
11.45 «Дил номалари». Мусиқий дастур.
12.25 «Акаиро». Мультфильм.
12.45 «Театр учрашувлари». Йўлдош Охунбобоев номидаги Андижон вилоят мусиқали драма ва комедия театрининг 75 йиллигига.
13.30—16.20 **«Бутунжаҳон футбол ўйнаган кун».** БМТнинг 50 йиллигига бағишланади.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **«Маҳалламиз болалари».**
18.55 Спорт хабарномаси.
19.05 «Ойнаи жаҳонда...».
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Панорама»** (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 **«Оламга саёҳат».** Кинокўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ҳафтанома».**
21.00 Эълонлар.
21.05 Дам олиш концерти.
21.55 **«Бутунжаҳон футбол ўйнаган кун».** БМТнинг 50 йиллигига бағишланади.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ҳафтанома».**
24.00—01.20 **«Бутунжаҳон футбол ўйнаган кун».** Спорт кўрсатувининг давоми.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

10.00 Болалар учун фильм. «Юра даври боғидаги саргузашт».
10.30 «Оламнинг яратилиши».
11.00 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.35 — 14.15 «Кинонигоҳ».

* * *

17.00 «Палитра».
17.30 Эълонлар.
17.35 Видео — «О».
19.15 Эълонлар.
19.20 «Курьер».
19.40 «...яна об-ҳаво ҳақида».
19.50 «Постфактум».
20.00 «Компьютер-Осиё».
20.30 Видео янгиликлари.
20.50 «Теле-ателье-шоу».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Даракчи».
21.15 Эълонлар.
21.20 — 23.00 Видео — «О».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Тошкенбоев дорбозлари». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20 — 22.50

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.50 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 «Панорама».
23.50 — 00.15 «Эсдалик учун дастхат». Насиба Абдуллаева.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». Мультфильм.
10.30 «Менинг кучам...».
10.45 «Жонли сайёра».
11.05 «Аниқ ерга қўниш». Телефильм.
11.30 «Дарвоке...».
12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.10 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
13.50—14.30 «Ғазалхон ёшлигим».

***

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Тезлик — менинг орзуим». Телефильм.
19.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.20 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.20 «Би-Си-Си» янгиликлари.
21.30 «Дунё ва болалар».
22.00 «Бу ажиб дунё».
22.20 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.
22.30—22.50 «Подиум».

АЛКАТЕЛ — АЛКАТЕЛ-ДА!

Барвақт уйқудан туришни истаган наманганликлар энди будельник соатини харид қилиб юришмайди. Чунки уларни уйидаги телефон уйғотади. Қандай қилиб, дейсизми?

Агар белгиланган бирор муддатда уйқудан турмоқчи бўлган киши телефонга ўша вақт-соатни «тайинлаб» қўйса бас, унинг қўнғироқлари худди ўша кутилган пайтда бедор қилади. Наманганликлар бундай қулай шароитга Германиянинг машҳур «Алкател» фирмаси томонидан бунёд этилган янги телефон станциялари орқали эришдилар.

Илгариги 6 — АТС ўрнида ўн бир минг номерли замонавий электрон телефон станцияси мажмуи юзага келди. Мазкур станция аҳолига яна йигирмага яқин қўшимча хизмат кўрсатиш имкониятига эга. Агар унинг хизмат турларини санайверсак, чинакам мўъжиза-ку, дейсиз. Хуллас, бари-бир «Алкател — Алкател экан-да», деган хулосага келасиз.

Ўктам ДЎСТЕР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Азиз ҚОДИРОВ

Республикада хизмат кўрсатган муҳандис, Меҳнат Қаҳрамони, кекса темир йўл траспорти ходими Азиз Қодиров узоқ давом этган касалликдан сўнг 1995 йил 30 ноябрда вафот этди.

А. Қодиров 1913 йилда Тошкент шаҳрида туғилди. Тошкент темир йўл муҳандислари институтини битиргандан сўнг 1936 йилда меҳнат фаолиятини бошлади. Турли муҳандислик ва раҳбарлик лавозимларида ишлади.

1942 йилда Ўзбекистон автомобил транспорти халқ комиссари этиб тайинланди, 1946 йилдан бошлаб эса 38 йил давомида, пенсияга чиққунга қадар Тошкент, сўнгра Ўрта Осиё темир йўлига бошчилик қилди.

А. Қодиров меҳнат қилган барча лавозимларда ўзининг серғайрат, билимдон раҳбар, сезгир ва меҳрибон ўртоқлигини кўрсатди. Масъулиятли лавозимларда ишлаб, Ўзбекистон ва Марказий Осиёдаги қардош давлатлар транспортини ривожлантиришга улкан ҳисса қўшди.

Азиз Мавлонович Қодиров республика Олий Кенгашига бир неча бор депутат этиб, Ўзбекистон Олий Кенгаши Раёсати аъзолигига сайланди. Катта хизматлари учун кўпгина олий давлат мукофотлари билан тақдирланди.

Йирик ишлаб чиқариш ташкилотчиси, ажойиб инсон Азиз Қодировнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

И. КАРИМОВ, К. РАҲИМОВ, Т. АЛИМОВ, К. ТЎЛАГАНОВ, Н. ЭРМЕТОВ, М. МАРТЬЯНОВ.

Чиноз балиқларга омухта ем тайёрлаш корхонаси акционерлик жамияти барча манфаатдор корхона ва ташкилотларни ҳамкорликка таклиф этади. Бизнинг корхонамизда сиз сифатли ва тўйимли бўлган омухта ем харид қилишингиз мумкин.

Ҳақ тўлаш — пул ўтказиш йўли билан.

Манзилимиз: Тошкент вилояти, Чиноз шаҳри. Алоқа учун телефонлар: 31-580, 31-148 факс: 32-580.

ТАШКИЛОТ

Д-144, Д-243 двигателлари, ёнилғи билан ишлайдиган насослар, форсункалар, плунжерли паралар ва уларга распилителларни

СОТАДИ

Шунингдек, аккумуляторлар, шиналар, енгил автомашиналарнинг эҳтиёт қисмларини

СОТИБОЛАДИ

Телефон: 78-31-11.

АУДИО ВА ВИДЕОАППАРАТУРАСИ, МАИШИЙ ЭЛЕКТРОТЕХНИКАСИ, САНТЕХНИКА

Тошкент, Содиқ Азимов к., 81. Тел.: (3712) 33-69-93, 36-09-57

ТАШКИЛОТ

Тошкентдаги омбордан: Т-28-4Х тракторининг олди ва орқа кўприклари, қишлоқ хўжалигида ишлатиладиган ҳамма машиналар учун редукторлар ҳамда кўприк ва редукторлар учун эҳтиёт қисмлари (завод баҳосидан 30 фоиз арзон нархда)

СОТАДИ.

Ҳақ тўлаш шакли- ихтиёрий.

Тел: (3712) 93-16-74, 93-00-51.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси собиқ Ўзглавиздат бошқармасининг директори, меҳнат фахрийси

Юнус ЮСУПОВнинг

вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Ўсимлик моддалари кимёси институти жамоаси экспериментал-технология лабораториясининг мудири М. Турахўжаевга онаси

Азизбодом ая ҲАСАНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзнефтгазқазибчиқариш» бирлашмасининг жамоаси «Қаршинефть» нефть конлари бошқармасининг бошлиғи Камол Эрназаровга онаси

Манзит ая ҚАҲҲОРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент давлат муҳандислик техник тадқиқотлар институти маъмурияти институт директори Аҳмад Исломовга акаси

Шомаҳмуд ИСЛОМОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ А.НАВОИЙ НОМИДАГИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ

С. МАРШАКНИНГ "ЎН ИККИ ОЙ" АСАРИ АСОСИДА. "КАТТА ТЕАТРДА КАТТА АРЧА"

деб номланган янги йил томошасига

ТАКЛИФ ЭТАДИ ҲАР КУНИ

25 декабрдан 10 январгача
12.00 ва 16.00да - ўзбек тилида
10.00 ва 14.00да - рус тилида.

ДАСТУР ҲОМИЙСИ ЯН ИНТЕРНЕШНЛ АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ

- Ҳомийлар ҳар бир томошага ютуқ эгаларини ҳақиқий совғалар кутаётган хайрия лотереяси ўйинларини ташкил қиладилар.
- Улар театр фойесида ўз молларини тижорат нархларидан арзон нархда савдо қиладилар.

Билетлар театр кассасида ҳар куни соат 10.00 дан 18.00 гача сотилмоқда.
Жамоа бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинади.
Тел.: (3712) 33-90-81.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

Ҳожиакбар ҲАМИДОВ:

ЮЗМА-ЮЗ

ТОШНИ ЁРИБ ЧИҚҚАН МАЙСАМАН

— Ҳожиакбар, ҳамма ҳам меҳнат қилади-ку, лекин сизни «суяги меҳнатда қотган», «танглайи меҳнат билан кўтарилган» деб таърифлашади. Шу гапларга қўшиласизми?

— Бўлмаса-чи! Мен оддий, меҳнаткаш оилада туғилиб ўсганман. Отам Азизов Абдуҳамид (ҳозир 83 ёшдалар) эътиқодли, мўмин-қобил, ниҳоятда ғайратли ва тиниб-тинчимас одам. Ва биз фарзандлари — 6 ўғил, бир қизни ҳам меҳнат қилишга ўргатган. Умри узоқ экан, отам урушдан омон-эсон қайтиб келгач, туни билан Тошкент тўқимачилик комбинатида юк ташувчи бўлиб ишлади. Эрталаб уйга келиб, бир оз тамадди қилиб олади-да, кечгача пахса ургани кетарди. Пахсачининг машаққати юкчиникидан қолишмасди. Қисқаси отам туну кун ишлашга мажбур эди. Чунки етти болани боқишнинг ўзи бўлмасди.

Онам — Азизова Муборак (78 ёшдалар) карточкага бериладиган заборний ноннинг бир ҳафталигини олдиндан урушга кетаётган отамга бериб юборган. Уруш йилларида колхозда ишлаб акаларимни боққан. Ҳали-ҳали эслайман, баъзан кечалари уйғониб қарасам, онам лампа чироқ ёруғида дўппи тикиб ўтирган бўларди. Бу ҳол кўп йиллар давом этган. Ўша пайтларда жуда кўпчиликнинг аҳволи аянчли эди. Меҳнаткаш хонадонда ўсганим туфайли, аввало, меҳнатга меҳр қўйдим, сабрга ва ҳалолликка ўргандим. Шу кунгача ҳаётда ва ижодда қозонган мавқе-эътиборим, ота-онам туфайлидир. Ҳар икки қиблагоҳимизнинг бизни боқаман деб чеккан азоб-уқубатлари ҳеч бир ёдимдан чиқмагай. Иложи борича уларни парваришлаб, дуосини олиб келаяпман.

— Санъатга болаликдан ўч бўлгансиз, нега ўрта мактабни битиргандан сўнг Тошкент давлат университетининг тарих факультетига ўқишга кирдингиз?

— Бу ҳақда ҳозиргача бир фикрга келганим йўқ. Сабабини ҳам билмайман. Тарих фанига қизиқишимми, билмадим, ишқилиб, кундузи сут комбинатида юк ташувчи бўлиб ишлардим, кечқурун ўқирдим, санъат билан ҳам астойдил шуғулланардим. Университетни тугатгандан сўнг ҳам негадир санъат соҳасида ишлашга хоҳишим бўлмади. Ноталардан хабарим йўқ. Ҳозир ҳам билмайман. Бадиий маълумот олмасам ҳам иқтидор бериб қўйган худойимга минг қатла шукур.

— Радио ва телевидениега яқинлашишингиз ҳам осон кўчмаган, дейишади.

— Мен гапирмай, сиз эшитманг. 1966-67 йиллар телевидениега қатнаб, сарсон-саргардон бўлганман. Мен боришдан, у ердагилар сиз Фахриддин Умаровнининг овозига ўхшатиб ижро этяпсиз, деб қайтаришдан зерикишмайди. Ниҳоят 1969 йили Зиёд Комилов сўзи билан «Ёшлигим» ашуласини телевидениеда айтдим. Йўлимни бердими, тошни ёриб чиққан майса бўлдимми, орадан ҳеч қанча вақт ўтмасдан «Табассум» радиожурналида Ҳабибий шеъри билан айтиладиган «Бўстонларим бор» қўшиғим янгради. Ўшанда Ф. Умаров радиода чиқибди, деб жуда катта шов-шув бўлиб кетган. Чунки катта амалдор акахонлардан баъзиларининг хизматини қилиб улгура олмаган Фахриддин акага қаёқдаги тухматлар уюштирилиб, радио ва телевидениедан умуман четлатиб қўйишганди. Лекин уни гастролларга юборишаверарди. Бу ҳол уч йил давом этди. Туппа-тузук одамлар ҳам менга «ука овозингизни ўзгартиринг, акс ҳолда косангиз оқармайди» деб маслаҳат беришди. Овозни ҳам ўзгартириб бўладими ахир. Ким нима деса десину, менинг ҳаётдаги энг катта бахтим овозимнинг Фахриддин аканинг овозига ўхшашлигидир.

— Бир пайтлар сиз ҳақингизда Ф. Умаровнинг тақлидчиси, деб ҳам ёзишганди. Сиз бунга қандай муносабат билдирасиз?

— Юзимга ҳам айтишди, ортимдан ҳам гапиришди. Бир танқидчи. Ф. Умаров дарахтнинг меваси-ю, Ҳ. Ҳамидов сояси деб ёзибди. Мева керакмишу, соя керакмасмиш. Мантиқсизликни қаранг, соясиз дарахт дарахтми? Биринчидан, ёш хонанда халқ севадиган санъаткорга ўхшатиб айтса, бунинг нимаси ёмон. Иккинчидан, ёш шоирми, артистми, ўз йўлини топгунча ўзидан аввалгиларга, айниқса, машҳурларга ўхшашга барибир интилади. Ҳеч бир даврда халқдан кучли ҳакам бўлмаган. Шу кунгача эътибордан қолмай келяпман, демак керакман. Мақтанаяпти деманг-у, бир-икки йилдан сўнг ўз ўрнини бошқага бўшатиб бераётган қўшиқчилар ҳам, қўшиқлар ҳам йўқ эмас. Ана шундан асрасин!

Қўлимга тор олиб куйлай бошлаганимдан бери уша даврнинг ва бугунги хонандаларнинг энг сараси, устозим Фахриддин Умаровга ихлосим баланд. Ўқиёттан асарининг фарқига бормайдиган, оғзига кучи етмайдиган баъзилар «Баҳор қайтмайди» телеспектаклидаги Алимардон Тўраев Фахриддин Умаровнинг образи эмиш, деб гап тарқатишди: Ваҳоланки, бу образдаги мавжуд хусусиятлар устознинг ҳаётида ҳам, ижодида ҳам йўқ. Бу асарнинг қўйилиши Фахриддин ака ҳақидаги турли гап-сўзлар кўпайган вақтга тўғри келиб қолган, холос. Ёзувчи Ўткир Хошимов эса бу образни яратгунча неча юзлаб кишилар характерини, қанча санъаткорларни гоҳ пинҳон, гоҳ ошкора кузатган. Бир куни қайсиям учрашувда муаллифга Алимардон образини яратишда кимни назарда тутгансиз,деб савол беришди. Жавоб мантиқли ва зукко бўлди: «Битта асалари бир грамм асал йиғиш учун 15 минг гулга қўнаркан. Биз ижодкорлар ҳам бир образни яратгунча минглаб кишиларни кузатамиз, феъл-атворини, руҳиятини ўрганамиз, таҳлил қиламиз». Тўғри, ҳар қандай одамнинг ўзига хос инжиқликлари ва нозик томонлари бўлади. Бошига оғир кунлар тушганда ундан юз ўгирган шогирдлар ҳам бўлди. Қиссадан ҳисса шуки, Яратган берган омадни бандаси олиб ташлолмас экан. Юртбошимизнинг саъй-ҳаракати билан Фахриддин аканинг унвони 24 йилдан сўнг 1990 йили қайта тикланди. Бунгача устоз икки марта инфарктни, бир марта клиник ўлимни бошдан кечирди. Ҳозиргача халқ хизматида. Янаги йилда етмиш ёшга тўлади. Мен устоз билан 21 ёшимда танишгандим. Мана, 25 йилдирки ёнларидаман. У киши ҳар бир сўз маъносини чуқур ва теран тушунади. Сиз билан биз «Устоз отангдан улуғ» мақолини бемалол ишлатаверамиз. — Йўқ, дейди Фахриддин ака, ҳеч ким ота-онадан улуғ ва юксак бўлолмайди. Шунинг учун мазкур иборани «Устоз отангдек улуғ», яъни отанг билан баробар-тенг маъносида қўлланглар, — дейди.

— «Баҳор қайтмайди» телеспектаклида Алимардон Тўраев қўшиқларига овоз бергансиз. Бу шунчаки бир тасодифми ёки таклиф этишганми?

— Ёшликдан санъат, илмфан, адабиётга бирдек қизиқаман. Яхши асарни хира чироқ ёруғида бўлса ҳам ўқиб, сўнг уйқуга кетардим. Бир пайтлари энг янги асарлар ёхуд парчалар «Шарқ юлдузи» журналида бериб бориларди. Ўткир Ҳошимов ҳам тутинган акам, ҳам маҳалладошим. Болалигимнинг кўп қисми уларнинг уйида ўтган. Асарларига меҳрим баланд. Қиссани журналда ўқидиму, «Кетмоқдаман» ашуласини хиргойи қила бошладим. Сўзини Абдулла Орипов ёзиб берган экан. Хуллас 1972 йили ҳозирги Алпомиш саройида ўша қўшиқни айтганман. Мазкур концертда қўшиқчиликда Хоразм мактабининг йирик намояндаси, раҳматли Комилжон Отаниёзов ҳам иштирок этган. Энг ёши мен эдим. 1974 йилда асарни Ўзбекистон телевидениеси «Ёшлик» студиясининг энг қобилиятли режиссёрларидан бири Мираббос Мирзаахмедов телеспектакль қилиб ишлади ва ашулага овоз беришга мени таклиф этди. Шундан сўнг ашула бутун Ўзбекистон бўйлаб қанот қоқди. Қаерга учрашувга бормай. «Кетмоқдаман»ни айтиб беринг, дейишади. Бу ҳам бир бахтим.

— Келнойимизни кимнидир тўйида кўриб севиб қолганингиз чинми?

— Талабалик йилларим эди. Курсдошим оғайнисининг тўйига таклиф этди. Бориб хизматда бўлдим. Тўй давомида келин билан куёвни табриклагани бир қизга навбат берилди. У микрофонга етиб келгунга қадар менинг диққатимни ўзига тортиб бўлди. Кейин, ўзингиз биласиз, изига тушдим. Ўшанда 9-синф ўқувчиси бўлган Саломат ҳозирда хонадонимнинг бекаси. Икки ўғил ва бир қизимиз бор. Катта ўғлимизни уйлантирдик.

— Илмий фаолиятингиз ҳақида ҳам гапириб ўтсангиз.

— Университетни 1975 йили тугатгач, Низомий номидаги пединститутга ишга кирдим. Оддий лаборантликдан аспирантурани тугатиб, тарих фанлари номзоди бўлгунимча шу ерда хизмат қилдим. Санъатни бир дақиқа ҳам тарк этмадим. Бир қанча пластинкаларим чиқди. Ўзбек давлат филармониясида Фахриддин Умаровга жўр бўлиб, қўшиқлар ижро этдим. Илмий ишим ҳам бевосита санъат билан боғлиқ бўлиб, «Республикада ҳаваскорлик санъати тарихи» деб номланганди.

1986 йилдан бошлаб Тошкент давлат иқтисодиёт университетининг тарих кафедрасида ишламоқдаман. Энг катта орзуларимдан бири — илмий ишимни давом эттиришимга хайрихоҳлик билдиришиб, имконият беришди. Ҳозирда докторантурада мусиқа қўшиқчилигимиз маданияти тарихини ёритиш масалалари билан бандман. Бундан мақсад ўзбек ўқувчиларига санъатимизнинг энг қадимги тарихий даврларидан ёки илк шаклланган давридан шу кунгача босиб ўтган йўли ҳақида баъзи маълумотларни етказишдир.

«Халқ сўзи» мухбири
Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА
суҳбатлашди.

ЎРГИМЧАК ОДАМ

АҚШнинг Калифорния штатилик Дэниел Гудвиннинг ўргимчаклар билан қариндошчилиги бор-ов. Йўқса, 1986 йил августида 30 ёшли Гудвин Торонтодаги Миллий марказ биносининг томига ҳеч бир алпинистлар анжомисиз, бармоқлари ва оёқлари ёрдамида тирмашиб чиқишга муваффақ бўлармиди. Ҳолбуки, бинонинг девори теп-текис, оёқ қўйиш ёки қўл билан ушлаш учун ҳеч бир таянч йўқ, ердан томгача бўлган баландлик эса роппа-роса 342,9 метрга тенг.

ХАЙРЛИ ИШНИНГ КЕЧИ ЙЎҚ

1967 йили швейцариялик муаллим Томас Литз одатдагидек ўқувчиларнинг ёзма иш дафтарини текширди. Текширди-ю, қайтариб беришни тамомила ёддан чиқарди. Дафтарлар фақат 1988 йилдагина тасодифан топилиб эгаларига қайтарилди. Бу вақт давомида Литзнинг ўқувчиларидан бири — Марк Жонсон устозининг этагидан тутиб, муаллимлик касбини эгаллаб улгурган эди. Бу йўлдаги атак-чечак қадамлари муҳрланган дафтар унинг қўлига 1988 йил 1 февраль куни, орадан роппа-роса 21 йил ўтгач тегди.

БЎСА ТАЪРИФИДА

1984 йил 24 сентябрь куни инсоният тарихида тенги йўқ рекордлардан бири ўрнатилди. Шу куни чикаголик Делфин Кра ҳамда Эдди Левинлар 17 куну 10,5 соат давом этган ўпишишдан сўнг бирбирларини оғушларидан бўшатдилар. Буюк Британиянинг Лидс шаҳрилик Жеймс Вайл эса 1988 йил 30 май куни ўтказилган Йоркшир телемарафони чоғи 8 соат ичида бутун мамлакат кўз ўнгида 4525 нафар аёлдан бўса олишга муваффақ бўлди. Ҳар бир бўса учун ўрта ҳисобда 6,36 секунддан вақт сарфланди.

БОЙВУЧЧА-Ю, АММО...

Энг зиқна одам деб комил ишонч билан Хенриетта Хауленд Грин (1835 — 1916) деган исмшарифли бойвучча аёлни айтса бўлади. Фақат битта банкнинг ўзида 31,4 миллион доллар пули бўла туриб, у бемор ўғлини ёткизиш учун бепул даволайдиган касалхона қидирди. Бундай касалхона эса аксига олиб дарров топила қолмади. Натижада вақт ўтиб, шифокорлар ўғлининг бир оёғини кесиб ташлашга мажбур бўлдилар. Айтишларига қараганда, бойвучча фақат сули бўтка еб қорин тўйдирган. Олов ёнга қолсин деб кўп ҳолларда овқатни совуқлигича танаввул қилган. Оламдан кўз юмгач, ундан 90 миллион доллар пул мерос қолган.

ҲАДИСЛАР

Дилингда бирор шубҳа пайдо бўлса, дарҳол уни тарк қил.

Тамагирлик уламоларнинг қалбидаги ҳикматни кетказади.

ҲАДИСЛАР

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

«ЖОН АКА»ГА ЖОН БОРМИ?!

Баъзи одам кўп кишиларга, бутун бир маҳаллага, қишлоққа бош-қош бўлишни орзу қилади, буни ўзи учун бир мансаб деб билади, ўз кўнглида «Ҳар ким менга келиб ялинса» деб ўйлайди ва кўпчилик ўртасида шундай одам бўлиб қолиш учун ўлиб-тирилиб ҳаракат ҳам қилади. Одамлар келиб ундан бирор маслаҳат сўрасалар, «Жон ака, жон ака» деб ялиниб, бирор ишга бош-қош бўлишни, бирор жанжалли ишни ўртада туриб бости-бости қилиб беришни илтимос қилсалар, унга жон кириб кетади-да, мағрурланиб, у одамнинг олдига тушиб, айтилган ерга бораверади. Обрў-эътиборини яна ҳам ошириш, мавқеини баландлатиш мақсадида хориган, чарчаган бўлишига қарамай, жонини ҳам аямай куйиб-пишиб ҳаракат қилаверади», деган маънода шундай одамлар устидан истеҳзо билан кулиб айтадилар.

ТОПИШМОҚ

Соат мили бир ҳафтада неча марта тўла айланади? Сентябрь ойида-чи? Декабрь ойида-чи?

(Рўзномамизнинг шу йил 25 ноябрь сонида эълон қилинган топишмоқнинг жавоби қуйидагича: — уйда 16 та мушук бор).

АВЯ, АЙВА, ҲАЙВА

Гап дастурхонимиз кўрки, ажойиб мева бўлган беҳи тўғрисида боради. Тилшунос олимлар Маҳмуд Қошғарий асарида бу мева «Авя» шаклида ёзилганини таъкидлашади. Рус, озарбайжон ва турк тилида эса «айва» деб юритилади. Абу Али ибн Синонинг «Тиб қонунлари»нинг 11 китобида ушбу ёзувга кўзимиз тушади: «Беҳи сўзи форсча бўлиб, эски ўзбек тилида «ҳайва» дейилади.

Беҳи жуда қадимги мева дарахтларидан бўлиб, ватани Эрон, Кавказ, Туркия атрофидир. Жаҳонга, жумладан, Ўрта Осиёга ана шу жойлардан тарқалган. Деҳқонлар беҳини 4000 йилдан ҳам кўпроқ давр ичида экиб, парвариш қилиб келадилар ва мевасидан баҳраманд бўладилар.

Ўзбекистонда беҳининг 20 нави етиштирилади. Бу мева консерва саноати учун энг яхши хом ашё ҳисобланади. Чуноичи, ундан қиём тайёрланади, нектар олинади, шарбатини чиқариб, консерва қилинади. Таркибида 75-80 фоиз сув, 8-15 фоиз шакар моддаси, 0,2 дан 1,5 фоизгача А, Д, С витаминлари, турли органик кислоталар мавжуд. Беҳида яна дубил ва пектин моддалари сероб бўлгани учун у хушбўй ҳидга эга.

Ўз таркибида витаминларнинг кўплиги жиҳатидан беҳи олма, нок ва олчадан афзалроқдир. Кислота (яъни жавҳар) кўплигидан эса лимонга яқин туради. Абу Али ибн Сино беҳининг шифобахшлиги тўғрисида қуйидагиларни айтиб ўтган: «... чўққа кўмилган беҳи енгилроқ ва фойдалироқ бўлади. У шундай пиширилади, ичини кавлаб уруғи чиқариб ташланади ва ичига асал солиб, устига лой чаплаб кўрга кўмилади.

Беҳи терлашни тўхтатади.

... Беҳининг сиқиб олинган шарбати «тикка нафас олиш» ва астмада фойдалидир. У қон туфлашни ҳам тўхтатади. Уруғи эса томоқ қирилишида фойда қилади. Ўпка найини ҳам юмшатади.

Беҳи қусишни тўхтатишда фойда қилади, чанқовни босади, меъдани кучайтиради. Жуда ҳам камайган иштаҳани кучайтириши учун беҳидан шарбат тайёрланади. Бу шарбат яна меъдани кучайтириб, бадгамни ҳам тўхтатади...».

Кўриниб турибдики, беҳи билан анчагина касалликлар даволаб келинган. Беҳидан ўпка, меъда ва бошқа органларни даволашда, гигиена нуқтаи назаридан, устига лой чаплаб, кўрга кўмиш усулидан воз кечамиз-да, ўрнига духовкада ёки қасқонда пишириш усулларини тавсия этамиз. Бунинг учун беҳи яхшилаб ювилади ва ичи ўйиб олиниб «косача» ҳосил қилинади. Ичига хоҳласангиз сарёғ, хоҳласангиз асал ёки янчилган ёнғоқ мағзига шакар аралаштириб ёхуд бодом мағзи билан кишмишнинг гўшт қиймалагичдан ўтказилганини солиб тўлдирасиз. Ҳар бир беҳини ликопчага қўйиб, қасқон лаппагига жойлаштирасиз-да, 35–40 дақиқа давомида буғлаб пиширасиз. Агар газ духовкасида пиширмоқчи бўлсангиз, ликопчага сув қуйиб, духовка патниси устига қўйинг. Тепадан таъсир қиладиган иссиқ ва ликопчадаги сувнинг буғи билан хил-хил пишади.

Ҳасрат табиб «Ҳусайн туҳфаси» шеърий рисоласида беҳи тўғрисида шундай ёзади:

Совуқдир тўртинчи ўринда
ҳарон,
Иккинчи ўринда қуруқ бегумон.
Мудом ичса ҳар ким майбеҳдан
агар
Меъдасига яхши куч-қувват
етар.
Сиқилганда юрак ёзилар ундан
Қусқи келса уни қайтарур
тандан.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

БАҚҚОЛИЙ

Баққолий Замахшарийнинг шогирди бўлганми?

М. БОЛИЕВА,
Самарқанд вилояти.

ҲА. Баққолий — Абдулфазл Муҳаммад ибн ал-Қосим ибн Бойқуқ ал-Баққолий (1099-1167) — атоқли ўзбек тилшунос ва адабиётшунос олими, Замахшарийнинг истеъдодли шогирдларидан бири бўлган. Баққолий арабларнинг йирик тилшунос ва адабиётшунос олимлари ҳақида ҳам китоблар ёзган. Ўғли Зайниддин Абдулфазл Муҳаммад ибн Қосим Хоразмий ҳам йирик олимлардан бўлган. Унинг «Салоти Баққолий» асари Шарқда машҳур.

БУРКА СУЛТОН

Бизга Бурка Султон ҳақида маълумот берсаларингиз.
Ҳурмат билан,

Ю. Асадхўжаевлар оиласи,
Тошкент шаҳри.

БУРКА СУЛТОН (1480 йилда вафот этган) — шайбоний султонларидан бири. Сирдарёнинг қуйи оқимидаги ерлар унинг улуси бўлган. Кўчманчи ўзбеклар давлатининг асосчиси Абулхайрхон Дашти қипчоқ шарқий қисмини тамоман бўйсундириш учун кураш олиб борган йиллари (1431—46) Ибоқхон, Жонибек ва Ғирайхон каби Бурка Султон ҳам унга бўйсунишдан бош тортди. 15-асрнинг ўрталарида Абулхайрхон Жўчихон наслидан бўлган кўпгина султонларнинг қаршилигини синдириб, ўз давлатини мустаҳкамлагандан кейин Бурка Султон Абулхайрхонга итоат этишга мажбур бўлди. Бурка Султон Олтин Ўрда хони Аҳмадхон, Ибоқхон, Жонибек султон ва манғит амирларидан Мусо Мирза ҳамда Ёмурчилар билан бирга Абулхайрхон вафотидан (1469) сўнг тахтга ўлтирган Шайх Хайдархонга қарши уруш очди ва уни тамоман мағлубиятга учратди. Бурка Султон 15-асрнинг 80-йилигача ўз улусида ҳукмронлик қилди. Абулғозихоннинг ёзишича, у Абулхайрхоннинг набираси Шайбонийхон томонидан тунда тўсатдан қилинган ҳужум вақтида ўлдирилди.

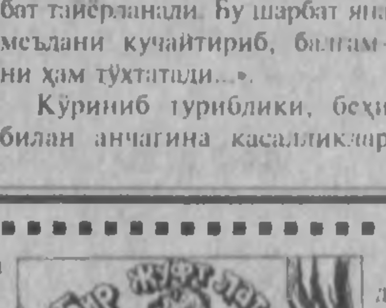

Бир йигитнинг хотини ва қайнонаси зулм қилавериб, жонидан тўйдирипти. Ўртоғига шикоят қилган экан, «Яна зулм бошланса, столни муштлагин-да, бу уйда ким хўжайин? — деб бақиргин» — дея маслаҳат берипти. Эртасига йигит уйида жанжал бошланиши билан шундай қилипти ва «Бу уйда ким хўжайин? — дея бақирипти.

Хотини секин ўрнидан туриб, таҳдид билан:

— Ни-ма-а? — дебди.

Қайнонаси ҳам пўписа оҳангида:

— Ни-ма-а? — дебди.

Йигит бўйнини қисиб, ингичка овозда жавоб берипти:

— Нима, сўраб ҳам бўлмайдими?

***

Қўшни аёл меҳмонга чиқипти. Онаси кичкина ўғлига дейди:

— Холангни ўпиб қўй-чи...

— Ўпмайман.

— Нега?

— Дадам у кишини ўпганда бир тарсаки урган эди...

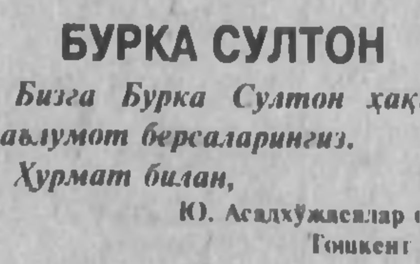

Республика об-ҳавони кузатиш маркази хабар қилади:

Келгуси ҳафта давомида республикамиз ҳудудида ёғингарчилик бўлмайди. Фақат республикамизнинг баъзи бир шимолий туманларида қисқа муддатли ёғингарчилик бўлади. Ҳаво ҳарорати аста-секинлик билан кўтарилади: кечалари 4-2 даража совуқдан 1-6 даража иссиққача, кундуз кунлари 8-13 даражадан 13-18 даражагача иссиқ бўлади. Республикамиз жанубида ҳарорат кечалари 2 даража совуқ билан 3 даражагача иссиқдан 3-8 даражагача, кундуз кунлари 10-15 даражадан 15-20 даража иссиққача кўтарилади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Кенгаши ва
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов.
Навбатчи — Т. Долиев.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0563. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топширилди — 20.45.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00

1 2 3 4 5 6